

Súd: Špecializovaný trestný súd
Spisová značka: 3T/26/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9516100163
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Hrubala
ECLI: ECLI:SK:SSPK:2018:9516100163.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Hrubalu a sudcov JUDr. Jána Giertliho a JUDr. Jozefa Šutku, v trestnej veci obžalovanej Ing. D. A., pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 9.10.2018, takto

r o z h o d o l :

obžalovaná

Ing. D. A., nar. XX.XX.XXXX, T. č. XXX/X, XXX XX M. V.

s poukazom na právoplatne uznanú vinu v bodoch 1, 2, 2.1, 2.1.1 a 2.1.2 rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok pracovisko Banská Bystrica sp.zn. 3T 26/2016 zo dňa 28.10.2016 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu sp.zn 6 To 14/2016 zo dňa 15.11.1017, ktorým bola uznaná za vinnú zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, 4 Trestného zákona účinného do 30.09.2012

s a o d s u d z u j e

Podľa § 277 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 ods. 3, ods. 8, § 36 písm. j), písm. l), § 39 ods. 1, ods. 2 písm. e), ods. 3 písm. d), § 41 ods. 1 ods. 2 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 39 (tridsaťdeväť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaná na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona sa obžalovanej ukladá peňažný trest vo výmere 10.000 (desaťtisíc) Eur.

Podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu.

Podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, sa obžalovanej ukladá náhradný trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) mesiacov.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR podal dňa 31.05.2016, pod sp. zn. VII/2 Gv 97/13/1000-64 na obvinených Ing. D. A. a Ing. B. K. obžalobu pre skutky, ktoré u D. A. kvalifikoval ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona (ďalej aj „Tr.zák“) a účastníctvo (organizátorstvo) k zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 21 ods. 1 písm. a), § 277 ods. 1 ods. 4 Tr.zák. Vec bola na tunajšom súde zaevidovaná po spisovú značkou 3T 13/2016.

V rámci postupu podľa § 243 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej aj „Tr.por.“) predseda senátu nariadil vo veci predbežné prejednanie obžaloby, nakoľko v zmysle § 243 ods. 2 Tr.por. dospel k záveru, že pri správnom použití zákona treba skutok posudzovať podľa iného ustanovenia zákona, ako ho posudzuje obžaloba. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že prokurátor v štádiu tesne pred podaním obžaloby upozorňuje na možnosť zmeny právnej kvalifikácie a uvádza, že skutky mieni kvalifikovať okrem iného aj ako účastníctvo k zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 21 ods. 1 písm. b), d) Trestného zákona (čo je návod a pomoc), nakoniec však u obidvoch žaluje organizátorstvo v zmysle § 21 ods. 1 písm. a) Tr.zák., pričom pokiaľ ide o D. A., znenie skutkovej vety tomuto faktu nijak neprispôsobuje (zaraďuje ju do „stredného stupňa riadenia“, v skutkovej vete netvrdí, že by niečo zorganizovala...). Súdu nie je zrejmé, ako prokurátor dospel k svojim záverečným skutkovým a právnym zhrnutiam (resp. tieto považuje v niektorých smeroch za nelogické, nesprávne a navzájom sa vylučujúce), v konečnom dôsledku však tieto okolnosti v súvislosti so spôsobom skončenia veci ohľadne D. A. nezohrali žiadnu podstatnejšiu úlohu.

Vo veci bol určený termín hlavného pojednávania na deň 25.10.2016, na ktorom v súlade s ustanovením § 243 ods. 3 Trestného poriadku predseda senátu zisťoval u prokurátora aj obžalovaných, či nechcú uzavrieť dohodu o vine a treste. Prokurátor aj obžalovaní nechceli uzavrieť dohodu o vine a treste a prokurátor následne predniesol obžalobu v súlade s jej písomným znením.

Obaja obžalovaní boli potom poučení predsedom senátu podľa § 257 ods. 1 o možnostiach urobiť niektoré z vyhlásení uvedených v tomto ustanovení pod písm. a), b), c). Predseda senátu tiež pripomenul dôvod nariadenia verejného zasadnutia vo veci (predbežného prejednania obžaloby), na ktorom boli obžalovaní upozornení na možnosť inej právnej kvalifikácie skutku - ako trestného činu podľa § 296 Tr.zák. a dokonaného trestného činu podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, čo obaja obžalovaní i prokurátor vzali na vedomie bez námietok.

Obžalovaná Ing. A. vyhlásila, že je vinná zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe.

Vzhľadom na vyhlásenie obžalovanej predseda senátu následne poučil obžalovanú podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku v tom smere, že súd bude postupovať primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku a zároveň obžalovanú poučil, že súdom prijaté vyhlásenie o vine zo skutku uvedeného v obžalobe je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Po poučení obžalovanej predsedom senátu s poukazom na § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Trestného poriadku obžalovaná na otázky predsedu senátu odpovedala na nasledovné otázky:

- či rozumie, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa jej kladie za vinu;
- či bola ako obvinená poučená o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, či jej bola daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a či sa s obhajcom mohla radiť o spôsobe obhajoby;
- či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu;
- či bola oboznámená s trestnou sadzbou, ktorú zákon ustanovuje za trestný čin jej kladený za vinu;
- či sa dobrovoľne priznala a uznala vinu za spáchaný skutok, ktorý sa v obžalobnom návrhu kvalifikuje ako určitý trestný čin.

Obžalovaná Ing. D.A. na všetky položené otázky odpovedala slovom „áno“.

Prokurátor v súlade s ustanovením § 257 ods. 6 Trestného poriadku predniesol svoje stanovisko a navrhol, aby súd vyhlásenie obžalovanej Ing. A. prijal. Nemal žiadne námietky voči právnej kvalifikácii formulovanej v rámci verejného zasadnutia a upozornenia na možnosť zmeny právnej kvalifikácie a súhlasil s týmito vyvolanými zmenami najmä pri koncipovaní právnej vety rozsudku.

Súd uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie obžalovanej Ing. D. A. , nar. XX.XX.XXXX v F. B., bytom M. V., T. č. XXX/X o uznaní viny.

Podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku súd vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v ktorom obžalovaná priznala spáchanie skutku sa nevykoná a súd vykoná iba dôkazy súvisiace s výrokom o treste. V zmysle § 257 ods. 8 posledná veta Trestného poriadku však súd obžalovanú vypočul k účasti inej osoby na žalovanej trestnej činnosti. Následne konanie voči obžalovanej A. , najmä z dôvodu urýchlenia konania (skončenie veci obžalovaného B. K. sa rysuje až po správoplatnení predchádzajúcej veci tohto obžalovaného, ktorá je v odvolacom konaní), v zmysle § 21 ods. 1 Tr.por. vylúčil na samostatné konanie. Nová vec, v rámci ktorej sa vykonával potrebný rozsah dokazovania a v rámci ktorej bol vynesený aj tento rozsudok sa vedie pod sp.zn. BB 3T 26/2016.

Vzhľadom k vyššie uvedenému odôvodnenie prvého prvostupňového rozsudku vo veci neobsahovalo opis dôkazov a ich hodnotenie vzťahujúce sa na výrok o vine vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaná Ing. D.A. urobila vyhlásenie o vine a súd vyhlásenie obžalovanej prijal. Je však potrebné podotknúť, že súd okrem zmien v právnej vete rozsudku oproti obžalobe opravil i niektoré gramatické nedostatky v skutkovej vete, ktoré boli zrejmom písárskou chybou nemajúcou žiadny vplyv na právnu kvalifikáciu skutku. V tomto smere opravil i pôvodný bod 2.4.4. obžaloby, kde je chybný údaj o mene, na ktorú zneli účtovné doklady (namiesto slovenskej koruny bolo uvedené Euro) i chybný údaj o množstve zobchodovaných „webkariet“ (namiesto 454.105 kusov bolo zobchodovaných 5.448 kusov).

Keďže teda súd prijal vyhlásenie obžalovanej o vine, nevykonával dokazovanie ku skutku, ale vykonával iba dôkazy súvisiace s výrokom o treste. Postupoval tak v súlade s ustanovením § 257 ods. 8 Trestného poriadku.

Na nariadenom hlavnom pojednávaní po vylúčení veci súd dňa 28.10.2016 podľa § 269 Trestného poriadku prečítal listinné dôkazy a to najmä aktuálny odpis registra trestov obžalovanej Ing. D. A. . Obžalovaná bola doposiaľ jedenkrát súdne trestaná, a to v roku 2015 pre trestný čin podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, kedy jej bol uložený peňažný trest vo výmere 2.000 Eur, ktorý zaplatila, a na páchatelku sa hľadí ako keby nebola trestaná. Podľa výpisu z ústrednej evidencie priestupkov MV SR bola obžalovaná v období rokov 2011-2013 postihnutá len za priestupky v súvislosti s porušovaním pravidiel cestnej premávky.

V ten istý deň súd vyniesol rozsudok, ktorou ju uznal vinnou zo spáchania skutkov, ku ktorým sa priznala, vyššie uvedeným smerom upravil znenie skutkov i právnu kvalifikáciu, pričom výrok o treste znel nasledovne (obžalovaná sa odsudzovala...):

Podľa § 277 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 ods. 3, § 36 písm. j) písm. l), § 37 písm. h), 39 ods. 1, ods. 3 písm. d), § 41 ods. 1 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 40 (štyridsať) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaná na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona sa obžalovanej ukladá peňažný trest vo výmere 10.000 (desaťtisíc) Eur.

Podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu.

Podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, sa obžalovanej ukladá náhradný trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) mesiacov.

Poškodenú stranu - Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky zároveň s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Z takto koncipovaného výroku je zrejmé, že v zmysle § 41 ods. 1 Tr.zák. išlo o trest úhrnný v rámci ktorého súd nepostupoval podľa tzv. asperačnej zásady upravenej v § 41 ods. 2 Tr.zák. - vychádzajúc

z predchádzajúcich riešení súvisiacich a v podstate identických vecí (vrátane riešení odvolacím súdom) mal totiž za to, že v bodoch 1 a 2 rozsudku ide o jednočinný súbeh a teda nešlo o prípad, kedy išlo o „dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami. Z tohto dôvodu potom podľa jeho názoru mohol uznať a aj uznal príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr.zák. spočívajúcu v tom, že obžalovaná spáchala viac trestných činov. Pokiaľ išlo o mimoriadne zníženie trestu, súd nepovažoval prezentované postoje obžalovanej (najmä na hlavnom pojednávaní pokiaľ sa týkali pôvodne spoluobžalovaného K.) za také, ktoré by umožňovali konštatovanie, že sa obzvlášť významnou mierou podieľala na objasnení trestného činu podľa § 296 Tr.zák. a preto nepostupoval v zmysle § 39 ods. 2 písm. e) Tr.zák a „mimoriadne znižoval trest“ len vzhľadom na okolnosti prípadu, ktoré opísal a ktoré súviseli predovšetkým s tým, že aj osoby hierarchicky vyššie postavené boli potrestané mimoriadne zníženými trestami v zmysle § 39 Tr.zák.

Pokiaľ ide o výrok o treste, obžalovaná podala odvolanie, o ktorom odvolací súd konal dňa 15.11.2017. Ten, konštatujúc nemennosť a právoplatnosť výroku o vine podľa § § 321 ods. 1 písm. a), c), d) a f) Tr.por. napadnutý rozsudok uznesením zrušil vo výrokoch o treste a náhrade škody a podľa § 322 ods. 1 Tr.por. vec vrátil súdu prvého stupňa a prikázal mu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

V uznesení okrem iného uviedol nasledovné :

Vo vzťahu k výroku o uložení trestu odňatia slobody odvolací súd konštatuje, že nie je zákonný. Prvostupňový súd v ňom opomenul uviesť, že ho ukladá ako úhrnný aj vo zvýšenej výmere za súčasného mimoriadneho zníženia. Vo výroku o treste je totiž použité iba ustanovenie § 41 ods. 1 Tr.zák, bez ustanovenia § 41 ods. 2 Tr.zák. Pri takomto postupe súd nemal prihliadať k príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h/ Tr.por., pretože táto skutočnosť je vyjadrená už v ustanovení § 41 ods. 2 Tr.zák. Išlo by o dvojité zohľadnenie tej istej okolnosti v neprospech obžalovanej, čo zákon nedovoľuje. K pochybeniu došlo aj pri ukladaní zmierneného trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr.zák., pretože z vykonaných dôkazov, ako na to poukazuje aj súd prvého stupňa, vyplynuli skutočnosti, ktoré napĺňali mimoriadne zníženie trestu nie len podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr.zák., ale aj podľa ods. 2 písm. e/ § 39 Tr.zák. Práve na tieto skutočnosti bolo poukázané v záverečných rečiach prokurátora a obhajkyne, ktorá tým argumentovala aj v odvolaní, čo súd nezohľadnil pri ukladaní trestov, hoci tak mal urobiť, a to prípadne aj po doplnení dokazovania v tomto smere.

Obžalovaná bola totiž právoplatne uznaná za vinnú z dvoch zločinov. V zmysle § 41 ods. 1 Tr.zák. ak súd odsudzuje páchatela za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktorá sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Popri treste prípustnom podľa takého zákonného ustanovenia možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak jeho uloženie by bolo odôvodnené niektorým zo zbierajúcich sa trestných činov. Ak sú dolné hranice trestných sadzieb trestov odňatia slobody rôzne, je dolnou hranicou úhrnného trestu najvyššia z nich.

Podľa § 41 ods. 2 Tr.zák., ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu; súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody (časť vety za bodkočiarkou v súčasnej dobe už nie je súčasťou právnej úpravy - pozn. senátu).

Podľa § 38 ods. 3 Tr.zák., ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu. Pojem „zákonom ustanovenej“ treba vykladať podľa súdnej praxe a ustálenej judikatúry (napr. rozhodnutie č. 32 uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov SR 4/2009) tak, že ide o sadzbu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona.

Podľa § 38 ods. 8 Tr.zák. zníženie hornej hranice alebo zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby podľa odsekov 3 až 6 sa vykoná iba v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby; základom na zníženie alebo zvýšenie trestnej sadzby je rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

To znamená, že horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby (najprísnejšia) 12 rokov sa mala v danom prípade podľa § 38 ods. 3, ods. 8 Tr.zák. znížiť o jednu tretinu (z 5 rokov, čo je 60 mesiacov), t.j. o 1 rok a 8 mesiacov, teda na 10 rokov a 4 mesiace.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení upravená horná hranica 10 rokov a 4 mesiace sa mala podľa § 41 ods. 2 Tr.zák. v danom prípade zvýšiť o jednu tretinu, ale nie podľa § 38 ods. 8 Tr.zák., pretože ustanovenie § 41 ods. 2 Tr.zák. nemá rovnaký spôsob zvýšenia hornej hranice trestnej sadzby, čím sa prvostupňový súd vôbec nezaoberal. V dôsledku toho je uložený trest odňatia slobody nepreskúmateľný.

Až následne podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr.zák. súd mohol, ak boli pre to splnené zákonné podmienky, mimoriadne znížiť vyššie uvedeným spôsobom určenú trestnú sadzbu, uložením trestu odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov (vychádzajúc zo zmyslu úpravy § 39 ods. 3 Tr. Zák. zrejme malo byť vo vete uvedené „nie kratším“ - návrh tohto odseku totiž stanovuje sadzby pod ktoré sa trest „nesmie uložiť“ - pozn. senátu). V danom prípade dolná hranica trestnej sadzby bola 7 rokov, bez akejkoľvek jej úpravy.

Uvedený postup napadnutého rozsudku, ohľadne výrokov o treste odňatia slobody nie je odôvodnený, pretože z neho nie je zrejmé, akým zvyšujúcim a znižujúcim spôsobom prvostupňový súd dospel k úhrnnej trestnej sadzbe trestu odňatia slobody. Chýba aj úvaha tohto súdu o spravodlivej a zákonnej diferencovanosti trestu u obžalovanej vo vzťahu k spolupáchateľom s prihliadnutím na ich mieru zavinenia, o ktorej súd konštatuje iba vo všeobecnej rovine, bez jej konkretizácie a značne kontraproduktívne.

Odvolací súd k argumentácii špecializovaného trestného súdu dáva do pozornosti najmä to, že prvostupňový súd bez opory v zákone vytýka prokurátorovi uzatvorené dohody o vine a treste s relatívne miernymi trestami. Následne však akceptuje uloženie miernejších trestov u páchatel'ov, ktorí sa nepriznali. Napriek viazanosti súdu so skutkovou vetou obžaloby, spochybňuje žalovaný skutok tým, že mu nie je známy dôvod, prečo prokurátor do skutku nezakomponoval vo väčšom rozsahu uplatňovanie odpočtov firmy Q., ktorej konateľkou bola obžalovaná, bývalá štátna zamestnankyňa s vedomosťami pri vyberaní daní. Rozsah činu uvedený v bode 2.1.2. bol cez 2 milióny Eur, prvostupňový súd však opomenul uviesť, že na tomto následku mali účasť aj ostatní spolupáchatelia a že bez ich aktivity by zrejme takýto následok nenastal, pričom však Finančnej správe bol reálne spôsobený nedoplatok vo výške necelého milióna Eur.

V ďalšom polemizuje o priznaní obžalovanej, ktoré sa javí ako účelové, ktorému nie je možné v celom rozsahu veriť a na podklade toho neakceptoval návrh prokurátora ohľadne podmieneného trestu odňatia slobody. Prvostupňový súd teda pri ukladaní trestu spochybňuje vyhlásenie obžalovanej, ktoré bolo prijaté uznesením bez toho, aby si ešte pred tým ozrejmil skutočnosti uvádzané prokurátorom, prípadne obžalovanou, resp. aby toto vyhlásenie obžalovanej neprijal, čo však neurobil.

V zmysle § 56 ods. 1 Tr.zák. peňažný trest môže súd uložiť od 160 Eur do 331 930 Eur páchatel'ovi úmyselného trestného činu, ktorým získal, alebo sa snažil získať majetkový prospech. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia ak to odôvodňuje výška uloženého peňažného trestu a osobné a majetkové pomery páchatel'a, môže súd rozhodnúť, že peňažný trest zaplatí odsúdený v mesačných splátkach. Súčasne určí ich výšku a lehotu v dĺžke najviac jeden rok od nadobudnutia právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, do ktorej musí byť peňažný trest zaplatený. Podľa odseku 5 tohto ustanovenia peňažný trest súd neuloží, ak by sa tým zmarila možnosť náhrady škody spôsobenej trestným činom.

Podľa § 57 ods. 1 Tr.zák. pri ukladaní peňažného trestu súd prihliadne na osobné a majetkové pomery páchatel'a. Peňažný trest neuloží, ak je zrejmé, že ho odsúdený nebude schopný zaplatiť.

Pri ukladaní peňažného trestu prvostupňový súd vôbec neskúmal zárobkové a majetkové pomery obžalovanej, hoci to zákon výslovne požaduje. Navyše obžalovaná aj prostredníctvom obhajkyne v záverečnej reči poukázala na to, že nebude reálne v súčasnosti schopná peňažný trest, vo výške ako ho navrhol prokurátor zaplatiť. Dôkazy, ktoré k tejto otázke boli vykonané (oboznámenie sa s odpisom registra trestov a výsluch obvinenej), boli nedostatočné. Ak súdu nepostačovali dôkazy založené v spise vzťahujúce sa k majetkovým a zárobkovým pomerom obžalovanej, bol povinný si takéto ďalšie dôkazy zaobstarat' a vykonať. Okrem toho súd pri ukladaní tohto druhu trestu neprihliadal vôbec k spôsobenému následku, resp. k zamýšľanému následku (ktorý nebol spôsobený pre daňovú kontrolu), a to v podiele, na ktorom mala obžalovaná nepochybne účasť. Až po takomto doplnení dokazovania musí súd zvážiť,

či pre uloženie tohto druhu trestu sú splnené všetky zákonné podmienky ako aj to, prečo ostatným už odsúdeným spolupáchateľom nebol tento druh trestu uložený. Súd musí pri ukladaní tohto druhu trestu zvážiť aj to, či uložením peňažného trestu nedôjde k zmareniu zaplataenia daňového dlhu, samozrejme v prípade ak daňové úrady už rozhodli o dorubení daní.

Nesprávne je aj rozhodnutie podľa § 288 ods. 1 Tr.por., ktorým Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Správne tento subjekt nemal byť vôbec už v prípravnom konaní ako poškodený pripustený do konania, dokonca s nárokom na náhradu škody. Ak sa tak stalo chybou orgánov činných v trestnom konaní, v konaní pred súdom mal byť z tohto konania rozhodnutím senátu vylúčený. Najvyšší súd má za to, že v trestnom konaní, predmetom ktorého je prejednanie a rozhodovanie o daňových trestných činoch si nemôže postavenie poškodeného uplatniť žiadny subjekt. Povinnosť doplatenia prípadných chýbajúcich odvodov na daniach a poistnom, respektíve vrátenie nadmerných odpočtov vyplýva priamo zo zákona ako napríklad zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách a sústave územných finančných orgánov v znení neskorších zákonov (§ 56 a nasledujúce) účinný do 1. januára 2012. O týchto povinnostiach výlučne rozhodujú iba daňové orgány. Nelogické a odporujúce je preto odkázanie takéhoto orgánu na akékoľvek konanie, ale aj jeho poučovanie súdom o právach poškodeného, keď mu takéto procesné postavenie neprislúcha. Následok spôsobený daňovými trestnými činmi (uvedené v treťom diele, piatej hlave Trestného zákona č. 300/2005 Z.z.) nie je škoda v zmysle § 124 - § 126 Tr.zák., ale skrátenie dane s poistného, resp. zadržanie a neodvedenie splatnej dane a poistného alebo uplatnenie nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane, čo je možné súhrnne označiť ako daňový dlh.

Na opätovne nariadenom hlavnom pojednávaní prvostupňový súd riadiac sa princípom v podstate absolútnej kasačnej záväznosti právneho názoru odvolacieho súdu v zmysle § 256 ods. 3 Tr.por. poškodenú stranu na hlavné pojednávanie nepripustil a tým pádom o uplatnenom nároku na náhradu škody vôbec nerozhodoval.

V zmysle pokynov odvolacieho súdu na hlavnom pojednávaní konanom dňa 28. februára 2018 tiež doplnil dokazovanie o vykonanie vyžiadaných dôkazných prostriedkov dokladujúcich majetkové pomery obžalovanej. Prečítaním listinných dôkazov zistil, že obžalovaná je výlučnou vlastníčkou 30-ročného štvorizbového bytu a je vlastníčkou zhruba 10-ročného motorového vozidla nižšej strednej triedy. Má zastúpenie v spolu troch podnikateľských subjektoch zapísaných do Obchodného registra, pričom podľa jej vlastného vyjadrenia ani jeden z týchto subjektov v súčasnej dobe nie je činný. Takisto podľa jej vlastného vyjadrenia obžalovaná od 27.10.2017 prevádzkuje živnosť v oblasti obchodovania s realitami, z ktorej činnosti má príjem okolo 4.000 Eur mesačne pred zdanením tohto príjmu.

Treba ešte pripomenúť, že na základe vykonaného dokazovania v rámci prvého prejednanie veci na hlavnom pojednávaní možno konštatovať, že obžalovaná bola doposiaľ jedenkrát súdne trestaná, a to v roku 2015 pre trestný čin podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, kedy jej bol uložený peňažný trest vo výmere 2.000 Eur, ktorý zaplatila, a na páchatelku sa hľadí ako keby nebola trestaná. Podľa výpisu ústrednej evidencie priestupkov MV SR bola obžalovaná v období rokov 2011-2013 postihnutá len za priestupky v súvislosti s porušovaním pravidiel cestnej premávky.

Vyššie uvedený deň súd vyniesol rozsudok s poukazom na právoplatne uznanú vinu rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 3T 26/2016 zo dňa 28.10.2016 v spojení s rozsudkom NS SR sp.zn. 6To 14/2016 zo dňa 15.11.2017 (len chybou v písaní, ktorú v ďalšom vzhľadom na vývoj veci nebolo treba naprávať osobitným uznesením o oprave písárskej chyby, bolo v písomnom vyhotovení uvedené „1017“) a výrok o treste formuloval nasledovne (obžalovaná sa odsudzuje...):

Podľa § 277 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8, § 36 písm. j), písm. l), § 37 písm. h), § 39 ods. 14, ods. 2 písm.), ods. 3 písm. d), § 41 ods. 1 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 39 (tridsaťdeväť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaná na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 56 ods. 1 trestného zákona sa obžalovanej ukladá peňažný trest vo výmere 10.000 (desaťtisíc) Eur.

Podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu.

Podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, sa obžalovanej ukladá náhradný trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) mesiacov.

Pokiaľ ide o uloženie trestu obžalovanej, nakoľko, ako vyplynie z ďalšieho, o treste bolo zo strany prvostupňového súdu rozhodované ešte raz, súd považuje za potrebné na úvod tejto časti odôvodnenia opätovne zosumarizovať všetky základné pravidlá týkajúce sa ukladania trestov.

Podľa § 34 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere ako je ustanovené v Trestnom zákone. Trest má postihovať iba páchatela tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. U organizátora, objednávateľa, návodcu a pomocníka sa prihliada aj na význam a povahu ich účasti na spáchanom trestnom čine.

Poľahčujúce a príťažujúce okolnosti sú v trestnom zákone taxatívne vymenované v ustanoveniach § 36 a 37. V zmysle § 38 ods. 1 Trestného zákona na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, príťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd v zásade musí prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností a to v odsekoch 3 a 4 tohto ustanovenia Trestného zákona predpísaným spôsobom (v tomto prípade aj po opätovnom posúdení veci prevažovali poľahčujúce okolnosti, preto sa horná hranica zákonom ustanovenej hranice znižuje o jednu tretinu - spôsob zniženia upravuje § 38 ods. 8 Tr.zák.).

Podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona súd môže tiež mimoriadne znížiť trest pod zákonom stanovenú sadzbu a to v prípade, ak vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom v jeho osobitnej časti bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. V zmysle § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu však súd nesmie uložiť trest odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov. V zmysle § 51 Trestného zákona súd môže za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 podmienične odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho tri roky, ak páchatelovi zároveň uloží probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 49 ods. 1 Trestného zákona súd môže podmienične odložiť výkon trestu odňatia slobody, ak vzhľadom na osobu páchatela, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie v ktorom žije a pracuje a na okolnosti prípadu má dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu páchatela výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný.

V tomto prípade súd obžalovanú uznal za vinnú zo spáchania trestného činu podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, kde je stanovená trestná sadzba odňatia slobody vo výmere sedem až dvanásť rokov a zo spáchania trestného činu podľa § 296 Trestného zákona, kde je stanovená trestná sadzba odňatia slobody vo výmere päť až desať rokov (v zmysle právneho názoru vysloveného v súvisiacich veciach podľa názoru senátu v tento deň, ktorý neskôr korigoval, išlo o spáchanie týchto dvoch trestných činov v jednočinnom súbehu). V zmysle § 41 ods. 1 Trestného zákona ak súd odsudzuje páchatela za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Ako už bolo uvedené, trestnú sadzbu je možné znížiť naozaj len z výnimočných dôvodov, ktoré spočívajú či už v pomeroch na strane páchatela alebo v okolnostiach prípadu.

Obžalovanej D. A. poľahčovalo to, že k spáchaniu trestnej činnosti sa priznala, zároveň súd konštatoval poľahčujúcu okolnosť spočívajúcu v doterajšom vedení riadneho života pred spáchaním trestného činu

(hľadá sa na ňu ako keby nebola doteraz súdom trestaná). U obžalovanej dňa 28. februára 2018 bola prvostupňovým súdom opätovne konštatovaná priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, teda že spáchala viac trestných činov (vtedy súd v konečnom dôsledku neukladal trest podľa tzv. asperačnej zásady, ktorá zvyšuje hornú sadzbu).

Ako je zrejmé z výroku rozsudku o treste vo vzťahu k predchádzajúcej a s touto vecou súvisiacej veci, ktorej výsledok z hľadiska úvah o treste nemožno opomenúť, aj v rámci tohto konania sa súd rozhodol využiť ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona. Nemohol totiž nebrať do úvahy predchádzajúce konanie v podstate o tej istej veci (vec 3T 4/2013 a následné odvolacie konanie), v rámci ktorej sa prokurátor s ostatnými obžalovanými, ktorých možno považovať za hlavných páchatelov trestnej činnosti, dohodol na relatívne miernych trestoch odňatia slobody. Ešte miernejšie tresty odňatia slobody (4 roky resp. podmienkové tresty) boli uložené ďalším obžalovaným, ktorých miera zaangažovanosti do schémy bola nižšia. (U týchto obžalovaných súd konštatoval, že bolo by naozaj minimálne zvláštne a princípom spravodlivosti sa priečiace, ak by súd len z dôvodu nepriznania sa a využitia všetkých práv na obranu a obhajobu osobám, ktoré v podstate len plnili príkazy v hierarchii vyššie postavených osôb - najmä A., K. a X., uložil prísnejšie tresty než strojcom a organizátorom trestnej činnosti.)

Pokiaľ ide o obžalovanú A., (napriek tomu, že prokurátor ju „právne“ označil za organizátorku) skutková veta obžaloby ju radila do hierarchicky stredného stupňa riadenia zločineckej skupiny. K tomuto sa aj priznala, pričom svojim priznaním nespochybnila ani rozsah svojej činnosti, ktorý súd v takýchto prípadoch priznania sa musí akceptovať (týkal sa najmä uplatňovania nadmerných odpočtov do schémy zapojenej firmy S. B. s.r.o.) a nemôže ho rozširovať. V konečnom dôsledku teda v neprospech obžalovanej z hľadiska rozsahu skutku nebolo možné vyhodnotiť ani to, že viaceré vo veci vypovedajúce osoby (čo bolo súdu známe z pôvodného spisu) jej zaangažovanosť do schémy opisovali vo výrazne vyššej miere, než to do skutkovej vety včlenil prokurátor.

Pôvodne v rámci svojho prvého rozhodnutia vo veci súd postoj obžalovanej nevyhodnotil ako postoj páchatela, „ktorý sa zvlášť významnou mierou podieľal na objasnení trestného činu podľa § 296 Tr.zák.“ a „poskytol dôkazy v trestnom konaní o takom čine“ (§ 39 ods. 2 písm. e) Tr.zák.) - mal za to, že nie výpoveď obžalovanej A. „zvlášť významnou mierou“ prispela k objasneniu veci (boli to v rozhodujúcej miere iné dôkazy, ktoré umožnili uznať vinu za naozaj sofistikovanú trestnú činnosť páchanú členmi zločineckej skupiny), pričom obžalovaná ešte aj na hlavnom pojednávaní vo „svojej“ veci tvrdila, že „obchod sa jej zdal byť korektný, dodávky odrážali reálny tok tovaru...). Vzhľadom k vyššie už spomenutej kasačnej záväznosti právneho názoru odvolacieho súdu (išlo o názor v prospech obžalovanej) prvostupňový súd prehodnotil dňa 28. februára 2018 svoje stanovisko a akceptoval dôvod mimoriadneho zníženia trestu aj podľa § 39 ods. 2 písm. e) Tr.zák. Táto „technická“ úprava rozsudku však v konečnom dôsledku nič nemení na konštatovaní s týmto súvisiaceho základného faktu - v predmetnej veci obžalovanej A. ani v rámci jej ďalšieho vývinu nebolo možné uložiť trest odňatia slobody kratší ako dva roky.

Aj po prečítaní si rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý niektoré pasáže prvého odôvodnenia rozsudku považoval za „kontraproduktívne“, v ďalšom prvostupňový súd v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu korigujúcu argumentáciu uviedol, že „nemôže neuviesť nasledovné“. ... aj za situácie opísanej vo výroku tohto rozhodnutia rozsah činu opísaný najmä v bode 2.1.2. bol v schéme naozaj významnou vetvou a konečná suma uplatňovaných odpočtov sa vyšplhala cez sumu dvoch miliónov Eur - samozrejme, obžalovaná A. ani v tejto vetve nebola jediným páchatelom. Rovnako závažným faktorom vo vyhodnocovaní okolností majúcich vplyv na úvahy o výmere trestu v negatívnom smere voči obžalovanej je skutočnosť, že obžalovaná D.A. je bývalou štátnou zamestnankyňou, ktorej úlohou bol presný opak toho, z čoho bola obžalovaná a k čomu sa priznala - teda ochrana záujmov štátu v súvislosti s dôsledným vyberaním daní. Je teda evidentné, že obžalovaná dala k dispozícii svoje vedomosti i skúsenosti súvisiace so špecifikami daňových konaní i znalosťami náležitostí účtovných dokladov skupine, ktorá vo svoj prospech deformovala svoje daňové povinnosti. Spomedzi obžalovaných ona bola jedinou, ktorá pracovala v štátnozamestnaneckom pomere, čo nie je možné nevidieť ani pri úvahách o výmere trestu.

V ďalšej časti svojho odôvodnenia prvostupňový súd uvádza :

...aj samotná obžaloba (čo obžalovaná prijala) ju dáva na jednu úroveň s osobami, ktorým bol uložený nepodmienečný trest - najnižší vo výmere štyroch rokov. Je síce pravdou, že z tejto skupiny osôb sa nikto

nepriznal a tak nebolo možné u nikoho z týchto obžalovaných priznať poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. j) Tr.zák., čo nebol prípad D. A. , tieto skutočnosti však nemali na vec tak dramatický vplyv, ktorý by sa premietol do eventuálnych úvah súdu o možnosti uložiť tejto obžalovanej podmienený trest odňatia slobody, ako to navrhoval prokurátor - a to ani po oboznámení sa s argumentáciou odvolacieho súdu. Mimoriadne okolnosti prípadu, podobne ako u ostatných obžalovaných, najmä v súvislosti s hierarchizáciou skupiny a výmerami udelených trestov osobám na vrchole hierarchie teda nastali a trest bol ukladaný „pod“ zákonnú sadzbu, avšak u tejto obžalovanej nenastali okolnosti (najmä vyššie opísané okolnosti prípadu), ktoré by odôvodňovali umožnenie podmieneného odkladu výkonu trestu prípadne podmieneného odkladu výkonu trestu s probačným dohľadom.

D.A. bola dôležitým členom skupiny a jej pertraktovaná snaha a ochota spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní je s ohľadom na znalosť aj súvisiacich spisov bola v niektorých fázach trestného konania minimálne otázna. Priznanie sa v poslednom štádiu trestného stíhania však súd v konečnom dôsledku prijal, pričom vzhľadom k vyššie uvedenému záveru odvolacieho súdu v konečnom dôsledku prvostupňový súd, ako to bolo uvedené, zmenil názor aj na akceptáciu dôvodov mimoriadneho zníženia trestu aj podľa § 39 ods. 2 písm. e) Tr.zák.

Čiže v konečnom dôsledku priznanie sa obžalovanej aj v tejto fáze konania malo efekt na konečnú výmeru trestu (tá by sa v prípade nepriznania pohybovala v mierne vyššom rozmedzí, ako boli potrestaní ostatní páchatelia z tohto stupňa riadenia - keďže u nich nešlo o štátnych zamestnancov), avšak len do tej miery, že jej bol vymieraný nižší trest než páchatelom s porovnateľnou pozíciou. Trest nespojený s jeho výkonom v prípade miliónových daňových podvodov u páchatelov, ktorí neboli len zneužití, ale konali v priamom úmysle a s plnou znalosťou zapojenia sa do fiktívnej schémy tovarového toku simulujúceho nároky na daňové odpočty by nebol trestom v súlade so zákonnými zásadami trestania a nadnesene povedané by bol doslova výsmechom spravodlivosti. Toto konštatoval prvostupňový súd už v rámci prvého svojho rozhodnutia a členovia senátu nemajú dôvod na takomto vyhodnotení veci nič meniť ani po doplnení dokazovania vo veci na základe rozhodnutia odvolacieho súdu. Trest nespojený s jeho priamym výkonom u osoby, ktorá bola v štátnozamestnaneckom pomere a potom zapojená do karuselovej schémy podvodov spojených s uplatňovaním nadmerných odpočtov dane z pridanej hodnoty by neplnil predovšetkým svoju generálnu preventívnu funkciu a naozaj by nemal potenciál iné osoby s podobným postavením a „kariérou“, ako mala obžalovaná A. , odrádzať od páchania podobných trestných činov. Senát tiež trest odňatia slobody nespojený s jeho výkonom nepovažuje za dostatočné morálne odsúdenie spoločnosťou, čo je ďalšou úlohou trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr.zák.

Pokiaľ ide o vytýkanú „nepreskúmateľnosť rozhodnutia“ ohľadne vytýčenia hraníc (sadzieb po ich predpísaných úpravách) súd pripomína, že v rámci prvého rozhodnutia vo veci, čo podľa jeho názoru implicitne vyplýva z textu odôvodnenia, sa pri výmere trestu pohyboval v sadzbe trestu odňatia slobody od sedem rokov do desať rokov a štyri mesiace, čo je úprava sadzby podľa § 38 ods. 8 Tr.zák. V rámci mimoriadneho zníženia trestu potom takýto trest nebolo možné znížiť pod dva roky. V rámci opätovného prejednania veci a vyhodnotenia odvolacieho rozhodnutia s odkazom na právne riešenie uvedené nižšie senát poznamenáva, že v takejto istej sadzbe sa pohyboval i teraz s tým, že výrok o treste v zmysle uznesenia odvolacieho súdu modifikoval spôsobom uvedeným vyššie - akceptáciou dôvodu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 2 písm. e) Tr.zák., zakomponovaním slova „úhrnný“ aj do výroku rozsudku a tiež zakomponovaním §-u 38 ods. 8 Tr.zák. do výroku rozsudku.

Vec vybavujúci senát teda nezmenil svoj názor na potrebu vplývať na obžalovanú nepodmienečným trestom odňatia slobody vymieraným nižšie ako osobám, ktoré sú do skupiny zaradené „na jej úrovni“ sa nepriznali. Neopomenul však vyhodnotiť plynutie času od spáchania skutku a potrebu čo najtesnejšie naviazať výkon trestu na čas po spáchaní skutku, za ktorý sa trest ukladá (je všeobecne uznávaným a judikovaným faktom, že plynutie času, najmä ak sa počíta na mnoho rokov po spáchaní skutku - v tomto prípade takmer deväť - má vplyv na eventuálnu výmeru trestu v zmysle jeho kontinuálneho znižovania, ak sa neukladá čo najbezprostrednejšie po spáchaní skutku). Preto pôvodne uložený trest vo výmere štyridsať mesiacov znížil o jeden mesiac na dobu tridsaťdeväť mesiacov. Ide v podstate o symbolické (určite však nie zanedbateľné) zníženie trestu zapríčinené tým, že nie zákonom neakceptovaným zavinením obžalovanej od posledného uloženia trestu uplynul čas takmer jeden a pol roka, ktorý predĺžil čas uplynulý od spáchania skutkov na už spomenutých necelých deväť rokov.

Pokiaľ ide o použitie resp. nepoužitie tzv. asperačnej zásady súd už k naznačenému dopĺňa nasledovné:

Skutky, za ktorý bola uznaná vina aj naďalej považuje za skutky spáchané v jednočinnom súbehu a teda nepovažuje situáciu za stav, v rámci ktorého mal „ukladať úhrnný trest za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami“ ... kde by sa mala horná hranica trestnej sadzby, spôsobom ako to naznačil aj odvolací súd, zvyšovať o jednu tretinu (tým pádom sadzba by mala byť od sedem rokov do trinásť rokov a deväť mesiacov). Pri takomto riešení veci súd vychádzal z argumentácie uvedenej aj v rozhodnutí 5 To 12/2014, kde je doslova na str. 70 uvedené.

... v posudzovanej veci z hľadiska chápania skutku a jeho jednoty ide o jednočinný súbeh zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 T.zák. a zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 ods. 4 Tr. Zák., pretože dva trestnoprávne následky spojuje jeden akt, keďže je tu k nemu príčinný vzťah a zavinenie - cieľ vytvoriť štruktúrovanú skupinu osôb za účelom získavania finančných prostriedkov prostredníctvom simulácie podmienok nároku na uplatnenie vrátenia nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty.

Ako už bolo uvedené, prvostupňový súd si je vedomý v zásade absolútnej kasačnej záväznosti právneho názoru odvolacieho súdu, ktorú upravuje § 327 ods. 1 Tr.por.. V predmetnej veci však nie je možné opomenúť znenie odseku 2 toho istého ustanovenia Trestného poriadku. Tu je uvedené, že „ak bol napadnutý rozsudok zrušený len v dôsledku odvolania podaného v prospech obžalovaného (čo je tento prípad), nemôže v novom konaní dôjsť k zmene rozhodnutia v jeho neprospech. Tým je vyjadrená tzv. zásada *reformatio in peius* (zákaz zmeny k horšiemu).

Tak všeobecné súdy či už Slovenskej alebo Českej republiky ako i Ústavný súd Slovenskej i Českej republiky vo svojich rozhodnutiach (orgán ochrany Ústavnosti Slovenskej republiky naposledy v rozhodnutí 1. ÚS 302/2015, kde spomenul i svoje rozhodnutia II. ÚS 392/2010, III. ÚS 110/2012, IV. ÚS 163/2012, rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 670/2005, rozsudok NS ČR 5Tz 57/1998, ale aj mnohé ďalšie rozhodnutia) viackrát uviedli, že „za zmenu rozhodnutia v neprospech obvineného možno považovať akúkoľvek zmenu a v ktoromkoľvek výroku, pokiaľ zhoršuje postavenie obvineného a priamo sa ho dotýka“. Okrem iného to znamená, že v danom prípade všeobecne nie je dovolené zmeniť rozhodnutie k horšiemu v ktoromkoľvek výroku, inak by sa totiž právo na podanie opravného prostriedku stalo do značnej miery formálnym, kedy síce určité osoby by mali právo podávať opravné prostriedky, ale z obavy, že toto právo by sa mohlo obrátiť proti nim, by ho radšej nevykonávali (parafrázovaná citácia z prvého v tomto odseku vyššie uvedeného rozhodnutia).

Nemôže byť sporu o tom, že ukládanie trestu v sadzbe upravenej ustanovením §-u 41 ods. 2 Trestného poriadku (predpísané použitie tzv. *asperačnej* zásady) je ukladaním trestu v rozmedzí, ktoré postavenie obžalovaného zhoršuje, pričom z tohto pohľadu je jedno, či úvaha vec rozhodujúceho prvostupňového senátu a senátu 5To o jednočinnom súbehu je správna alebo nie. Základnou paradigmou je to, že aj keby došlo k pochybeniu prvostupňového súdu, z dôvodu záväznej aplikácie zásady *reformatio in peius* postavenie obžalovaného nemožno zhoršiť úpravou situácie, ktorá umožňuje resp. predpisuje zvýšenie hornej trestnej sadzby - a to ani v rámci konania na súde prvého stupňa po zrušení rozsudku, ani v rámci konania na odvolacom súde.

Nemôže byť sporu ani o tom, že v tomto prípade existuje konflikt zákonných príkazov - jednak príkazu riadiť sa príkazom odvolacieho súdu a jednak príkazom zachovať zásadu *reformatio in peius*, ktorú si súdy musia vykladať v čo najširšom kontexte a tak, ako je to vyššie judikované. Tento konflikt, ktorý nie je možné nijak obísť a je potrebné ho vyriešiť, sa prvostupňový súd rozhodol vyriešiť spôsobom, ktorý je v prospech obžalovanej - nie preto, že chce „silou mocou presadzovať svoj názor“, ale preto, lebo konflikty právnych princípov (vrátane riešeného konfliktu princípu kasačnej záväznosti a zákazu *reformatio in peius*) je v zmysle uplatňovania čl. 6 tzv. štrasburského Európskeho dohovoru o ľudských právach (samozrejme, s obhájitelnými výnimkami týkajúcimi sa hlavne ochrany verejných záujmov, čo nie je tento prípad) potrebné riešiť v prospech „objektu ochrany“, teda ľudských práv, ktoré sú imanentné osobe a nie štátu.

Pokiaľ súd vyššie načrtnutý problém vyriešil opísaným spôsobom, mohol a musel, ako to učinil aj pôvodne, uznať pritažujúcu okolnosť podľa § 37 pís. h) Tr.zák. (tým postavenie obžalovaného nijak

nezhoršil, naďalej prevažuje pomer poľahčujúcich okolností a trest sa ukladal v upravenej sadzbe od sedem rokov do 10 rokov a štyri mesiace mimoriadne zníženej vyššie opísaným spôsobom).

V súvislosti so zaradením obžalovanej do výkonu trestu a jeho vonkajšou diferenciáciou ju súd zaradil do ústavu do výkonu trestu s minimálnym stupňom strázenia, nakoľko v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebola vo výkone trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o peňažný trest, podľa názoru súdu boli splnené všetky podmienky na jeho uloženie - a to napriek tomu, že ostatným spolupáchateľom takýto trest uložený nebol. Niet totiž sporu o tom, že D.A. sa svojim konaním snažila získať majetkový prospech a patrila medzi osoby, ktoré nielen vykonávali vôľu iných, ale z takejto činnosti aj evidentne profitovala. V súlade so zákonom a v rámci umožnenej sadzby bol uložený i náhradný trest odňatia slobody, ktorý sa v zásade aplikuje v prípade zmarenia výkonu peňažného trestu.

Doplnenie dokazovania odvolacím súdom požadovaným smerom na takomto závere súdu, ktorý učinil už v rámci svojho prvého rozsudku, nič nezmenilo. Obžalovaná je zárobkovo nadpriemerne činná, vlastní nehnuteľnosť i motorové vozidlo. Vymeraný peňažný trest je ešte stále výrazne v dolnej polovici sadzby uvedenej v § 56 ods. 1 Tr.zák. (možno ho uložiť až do výšky 331.930 Eur), pričom v zmysle § 57 Tr.zák. ide o trest, u ktorého bolo prihliadnuté k osobným a majetkovým pomerom páchatelky a v žiadnom prípade situáciu nie je možné vyhodnotiť tak, že ho obžalovaná nebude môcť zaplatiť.

Aj voči tomuto rozsudku resp. voči jeho výroku o treste podala obžalovaná odvolanie. Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí dňa 15. augusta 2018 napadnutý rozsudok v zmysle § 321 ods. 1 písm. a), c), d) a e) Tr.por. opäť zrušil vo všetkých výrokoch o trestoch a prvostupňovému súdu ju vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol

Vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol nasledovné :

Špecializovaný trestný súd pri ukladaní trestov obžalovanej opomenul na zákonnú zásadu rovnakého zaobchádzania, čo je súčasťou práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu. Ukladanie sankcii bez dôsledného zohľadnenia miery zavinenia jednotlivých spolupáchateľov (aj keď boli odsúdený v inom vylúčenom konaní) a ich podiel na spôsobenom následku je selekciou, ktorú zákon zakazuje.

V danej veci obžalovaná spolupracovala s orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom, čo potvrdzujú dôkazy založené v spise, ale aj vyjadrenia prokurátora. Usvedčila nielen seba, ale aj ďalších spolupáchateľov a vyhlásením o vine, čo súd prijal, prispela podstatným spôsobom k ukončeniu tejto veci. Uvedené je dôvodom na to, aby súd zväžil priznanie všetkých do úvahy prichádzajúcich poľahčujúcich okolností a tiež použitie ustanovení o zmiernení trestov. Súd I. stupňa už v prvom rozsudku tieto ustanovenia aplikoval, ale nie dôsledne a najmä zákonne. Na to bol upozornený odvolacím súdom, ktorý na podklade iba odvolania obžalovanej zrušil v napadnutom rozsudku, okrem iného aj celý výrok o trestoch. Novým rozsudkom súd pochybenia a nedôslednosť nenapravil, naopak snažil sa ich obhajovať.

Pri ukladaní peňažného trestu vôbec nebral do úvahy, že príslušný daňový úrad si bez akýchkoľvek pochybností uplatní právo na daňový nedoplatok spôsobený trestnou činnosťou aj obžalovanej, čo potvrdzuje list Daňového úradu Bratislava z 11.01.2018, sp.zn. 100099612/2018, ktorý obžalovaná predložila s odvolaním. Nie je vylúčené, že v dôsledku zaplatenia, resp. vymáhania peňažného trestu by mohlo dôjsť k zmareniu celého alebo čiastočného uhradenia daňového nedoplatku.

Pre úplnosť odvolací súd upozorňuje na pochybenie (ide o zrejmu písársku chybu) vo výrokovej časti rozsudku - právoplatný výrok o vine obžalovanej, kde je uvedený nesprávny dátum uznesenia Najvyššieho súdu z 15.11.1017 (správne malo byť uvedené Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15.11.2017). Rovnako tak je nesprávny názor špecializovaného trestného súdu uvedený v odôvodnení rozsudku na str. 5 na začiatku prvého odseku, kde je uvedené, že ... „v bodoch 1 a 2 rozsudku ide o jednočinný súbeh, a teda nešlo o prípad, kedy išlo o dva alebo viac úmyselných trestných činov ...“. V danom prípade išlo jednoznačne o viacčinný súbeh, pretože spáchanie zločinu podľa § 296 Tr.zák. je dokonané jej založením, zosnovaním alebo podporovaním zločineckej skupiny bez toho, aby touto skupinou bol spáchaný akýkoľvek protizákonný skutok.

V zmysle § 41 ods. 1 Tr.zák. ukladanie úhrnného trestu predpokladá spáchanie najmenej dvoch trestných činov jedným páchatelom, o ktorých sa rozhoduje v jednom trestnom konaní alebo postupne v dvoch konaniach. Úhrnný trest sa ukladá v prípade jednočinného i viacčinného súbehu, pričom nezáleží na tom, či ide o súbeh rovnorodý alebo nerovnorodý.

Na základe uvedeného najvyšší súd podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. d), písm. e) Tr.por. napadnutý rozsudok zrušil vo všetkých výrokoch o trestoch, a to pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci, vznik pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať, alebo vykonať ďalšie dôkazy, porušenie ustanovení Trestného zákona napadnutým rozsudkom a pre to, že uložený trest je neprimeraný.

Prvostupňový súd vo veci opätovne konal na hlavnom pojednávaní dňa 9.10.2018, pričom opätovne vykonal dôkazy týkajúce sa možnosti uloženia peňažného trestu a výsluch obžalovanej (Najvyšší súd SR nešpecifikoval, ako treba doplniť dokazovanie). Obžalovaná využila svoje právo nevyvolať a nevyvolala, pričom sa však vyjadrila k opätovne čítaným dôkazom týkajúcim sa jej majetkových pomerov. Nespochybnila vyššie uvedené skutočnosti a možno konštatovať, že jej súčasnú podnikateľskú činnosť považuje za úspešnú - okrem iného sa zúčastňuje „veľkého projektu“ súvisiaceho s výstavbou tržnice vo Veľkom Mederí.

Z uvedeného textu uznesenia Najvyššieho súdu SR je zrejmé, že Najvyšší súd ako súd odvolací zaujal k veci nasledovné stanovisko :

- u obžalovanej D. A. ide o viacčinný súbeh trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, preto je namieste použitie tzv. asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona, v rámci aplikácie ktorej sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu.

Niet sporu, že právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je prvostupňový súd viazaný, sa rozumie tak právny názor v otázkach hmotného, ako aj procesného práva. V tomto prípade odvolací súd neakceptoval predchádzajúce vysvetlenie prvostupňového súdu o uprednostnení zásady reformatio in peis a jasne vysvetlil svoje stanovisko. V tomto smere po takomto vyjasnení situácie bolo povinnosťou prvostupňového súdu toto stanovisko akceptovať, čo aj v konečnom dôsledku urobil. Prírodným následkom tohto stavu bolo (z dôvodov ako to opisoval aj Najvyšší súd SR) potom vypustenie uznania príťažujúcej okolnosti v zmysle § 37 písm. h) Trestného zákona (spáchanie viac trestných činov).

- U obžalovanej D. A. je potrebné v rámci tzv. mimoriadneho zníženia trestu postupovať aj v zmysle § 39 ods. 2 písm. e) Trestného zákona, teda bez ďalšieho uznať, že obžalovaná D.A. sa významnou mierou podieľala na objasnení v tomto ustanovení Trestného zákona opísanej trestnej činnosti.

Aj v tomto prípade ide o otázku hmotného práva (resp. aplikácie príslušného ustanovenia hmotného práva), ktorej riešenie je prvostupňový súd v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu povinný aplikovať. Urobil tak už v rámci predchádzajúceho svojho rozhodnutia, teraz tak činí takisto a bez ďalšieho túto skutočnosť nijak nespochybuje. V konečnom dôsledku tak v tomto zmysle bez pochybností v prospech obžalovanej vyhodnocuje celý jej postoj k veci prihládajúc aj k jej výpovediam z prípravného konania získané v zmysle § 196 až 198 Trestného poriadku, ktoré dopĺňujú kontext jej postoja k veci.

- Trest uložený D. A. je neprimeraný, nebolo dostatočne zohľadnené, že obžalovaná spolupracovala s orgánmi činnými v trestnom konaní, pričom usvedčila nielen seba, ale i ďalších spolupáchateľov a podstatným spôsobom prispela k ukončeniu veci. Prvostupňový súd tiež opomenul zákonnú zásadu rovnakého zaobchádzania, čím odvolací súd mal zrejme na mysli nesprávny vyhodnotenie miery zavinenia jednotlivých spolupáchateľov

O primeranosti trestu a zásadách jeho ukladania hovoria už citované ustanovenia Trestného zákona. Ide o typy právnych noriem, z ktorých nie všetky sú kogentné v pravom slova zmysle. Ak zákonodarca hovorí, že sa „má zabezpečiť ochrana spoločnosti... trest vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a... súd prihliadne najmä (demonštratívny výpočet - pozn. senátu) na spôsob spáchania činu a jeho

následok, zavinenie, pohnútku, osobu páchatela...“, nehovorí o tom (a z hľadiska aplikovania zásady voľného hodnotenia dôkazov ani nesmie), ako sa niečo „má“ urobiť, ako sa na niečo „má“ prihliadnuť... Inak povedané, s výnimkou ustanovení o predpísanom „matematickom“ spôsobe vyhodnotenia pohľadujúcich a prirážajúcich okolností zákon (z logických dôvodov) nestanovuje „váhovosť“ jednotlivých komponentov, ktoré sa posudzujú - nehovorí napr. o tom, že vyhodnotenie pohnútky, spôsobu spáchania činu... tvorí 20, 30... percent „úvah o treste“.

Tým senát prvostupňového súdu nechce povedať, že jeho členovia sa nemôžu myliť, pričom v konečnom dôsledku istú „váhu“ tej či onej skutočnosti (to, že obžalovaná sa priznala, to že ide o bývalú štátnu zamestnankyňu akú pozíciu mala v skupine, aké bolo JEJ zavinenie...) musel prisúdiť aj obžalovanej. Je pritom zrejmé, že jeho vyššie prezentované stanovisko sa zjavne nestretlo s pochopením odvolacieho senátu, čo nie je v histórii dvojinštančného súdnictva jav nezvyklý. V takýchto prípadoch však podľa názoru senátu korekciu úvah prvostupňového súdu musí urobiť odvolací súd. Odvolací súd totiž nesmie dávať záväzné pokyny k spôsobu hodnotenia dôkazov (ide o záver, ktorý bo prvý krát formulovaný v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke súdnych rozhodnutí pod. č. 36/68, ktorý doteraz nebol žiadnym z relevantných súdnych orgánov korigovaný) - išlo by totiž o neprimeraný zásah do nezávislosti spôsobu rozmýšľania sudcov, ktorý citlivo vnímajú aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva.

Inak povedané, prvostupňový senát súdu, ktorý túto vec vybavuje, si myslí, že sú dané podmienky na uloženie peňažného trestu a vyhodnotiac zistené podľa jeho názoru zákonným trestom je aj trest odňatia slobody výnimočne znížený avšak nevyhnutne spojený s jeho výkonom. V tomto i na niekoľkých stranách predchádzajúcich svojich rozhodnutí senát vysvetlil, ako uvažuje. Ako už bolo uvedené, jeho názor je iný ako názor odvolacieho súdu a naozaj charakteristika posudzovaného problému dovoľuje interpretácie práva zahrňujúce kategórie vhodnosti, primeranosti... - teda spôsob hodnotenia zisteného. Spôsob hodnotenia zisteného (dôkazov) však zo strany odvolacieho súdu nemôže byť „nanútený“ - najmä ak odvolací súd je oprávnený v plnom rozsahu tento spôsob zmeniť.

Nad rámec už uvedeného v tomto i predchádzajúcich rozsudkoch súd dodáva nasledovné :

K problematike primeranosti ukladania trestov vo všeobecnosti, je potrebné uviesť, že trest ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť, nie ešte viac rozmnožiť. Neprimerane mierne tresty pôsobia škodlivo na páchatela i na spoločnosť. Primeranosť trestu je nevyhnutným predpokladom pre dosiahnutie výchovných účinkov trestu. K rešpektovaniu požiadavky primeranosti trestu k spáchanému trestnému činu pritom musí dochádzať v dvoch rovinách a) individuálnej - v rámci rozhodovacej činnosti súdu pri ukladaní konkrétneho trestu páchatelovi za spáchanie konkrétneho trestného činu b) všeobecnej - v rámci normotvornej činnosti zákonodarcu pri stanovovaní všeobecných podmienok ukladania a výkonu trestov. Na základe vyššie uvedeného je potrebné uviesť, že v rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Tak ako pri rozhodovaní o vine i pri rozhodovaní o treste sa vnútorné presvedčenie súdu vytvára na základe logického úsudku, na zodpovednom a starostlivom zhodnotení každej z jednotlivých okolností prípadu individuálne, a teda požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho špecifiká, a bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste („paradoxne“ z rozhodnutia Ústavného súdu SR PL US 106/2011, ktorým bola skorigovaná tzv. asperačná zásada). Je zrejmé, že individualizujúce úvahy prináležia najmä prvostupňovému súdu, ktorý je s trestanou osobou obvykle v dlhšom bezprostrednom kontakte.

Pokiaľ ide o individualizáciu trestu a jeho primeranosť z hľadiska „dodržania zásady rovnakého zaobchádzania“, súd si dovoľí poukázať na prípad pôvodne spolustíhaného v predmetnej veci V. T., ktorý v konaní tunajšieho súdu 3T 4/2013 mal byť „súčasťou reťazca“, v rámci ktorého pôsobila aj D.A., takisto učinil vyhlásenie o vine, ktoré bolo prijaté, pričom vina bola uznaná veľmi obdobne ako v tomto prípade v súvislosti s daňovou trestnou činnosťou v podstate za jediný čiastkový skutok, ktorého skutková veta znela nasledovne:

V. R., ako konateľ spoločnosti C., s.r.o. A., podľa pokynov Ing. B. K. v presne nezistený deň v období od októbra 2009 do januára 2010, podpísal v kancelárii V. H. na T. ulici v A. účtovné doklady - faktúry zo dňa 31.7.2009 a 31.8.2009 č. 2907003 a 2908002 o predaji produktu typu „webkarta“ v počte 61.800 kusov za cenu spolu 3.213.000 EUR s DPH spoločnosti Q., s.r.o. N., zastúpenej konateľom V. T.. Podľa týchto dokladov, ktoré V. H. podľa pokynov Ing. B. K. zaviedla do účtovníctva, potom táto vypracovala daňové priznania, ktoré V. T. podal na Daňovom úrade v Námestove, kde si v priznaní k DPH za mesiac júl 2009 podanom dňa 25.08.2009 uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu DPH vo výške 190.000,- EUR, ktoré mu boli vyplatené a v priznaní k DPH za mesiac august 2009 podanom dňa 03.09.2012 nárok na vrátenie nadmerného odpočtu DPH vo výške 323.000,- EUR, ktoré mu z dôvodu začatia daňovej kontroly neboli vyplatené,

V prípade V. T. bolo zjavné, že v hierarchii skupiny bol len na najnižšom mieste a na rozdiel od D. A. v podstate bol len v jednom prípade zneužitý ako skoro až učebnicový príklad tzv. bieleho koňa. Predovšetkým preto mu nebol uložený trest odňatia slobody spojený s jeho priamym výkonom, ale podmienene odložený trest odňatia slobody s probačným dohľadom s relatívne dlhou skúšobnou dobou. Vo svojom rozsudku zo dňa 3. septembra 2014, ktorý sa stal aj vo vzťahu k tejto osobe právoplatným, prvostupňový súd uviedol

Pokiaľ ide o individualizáciu trestov medzi tými obžalovanými, ktorých vinu súd posudzoval v rámci posledného štádia konania, je predovšetkým potrebné zdôrazniť, že V. T. učinil vyhlásenie o vine, ktoré má v podstate veľmi podobné následky ako pristúpenie na konanie o dohode o vine a treste. Aj u takýchto obžalovaných dochádza k zjednodušeniu konania, zníženiu nákladov štátu na trestný proces, čo sa, samozrejme, takisto odráža vo výroku o výmere trestu. V. T. navyše súdu predložil dôkazy, ktoré preukazujú tú skutočnosť, že v čase spáchania trestnej činnosti mal naozaj problémy rôzneho, najmä rodinného a zdravotného charakteru, ktoré pretrvávajú, čo v konečnom dôsledku malo za následok, že tieto okolnosti považoval súd za mimoriadne, aj pokiaľ ide o pomery páchatel'a.

V súvislosti s touto osobou si je potrebné uvedomiť, že sa zúčastnil naozaj len na jednom z okrajových skutkov v rámci komplexu celej trestnej činnosti, čo malo za následok takisto záver o tom, že v prípade tohto obžalovaného ide o osobu participujúcu na celej trestnej činnosti v najmenšej miere. Najmä vzhľadom k týmto okolnostiam, k tomu, aby bol dosiahnutý účel trestu tak, ako ho stanovujú vyššie uvedené ustanovenia Trestného zákona, na tohto obžalovaného nie je potrebné pôsobiť najprísnejšími výchovnejšími prostriedkami. Súd dospel k záveru, že v jeho prípade postačí uloženie úhrnného trestu odňatia slobody, ktorého výkon podmienene odložil za súčasného uloženia probačného dohľadu nad správaním obžalovaného v stanovenej skúšobnej dobe. Obžalovanému zároveň v rámci plnenia podmienok probačného dohľadu zakázal stretávanie sa s osobami, ktoré pri páchaní trestnej činnosti boli jeho spolupáchateľmi alebo inak participovali na trestnej činnosti ako celku.

Senát je toho názoru, že porovnanie páchatel'ov V. T. a D. A. vychádza zjavne v neprospech D. A. z dôvodov, na ktoré už bolo viackrát poukázané. Podľa názoru členov senátu by bolo priam popretím spravodlivosti, ak by následok za vyššie uvedené konania bol čo i len približne porovnateľný - a to bez ohľadu na priznanie výnimočných okolností prípadu v zmysle § 39 ods. 2 písm. e) Trestného zákona. Naivitu bieleho koňa nemožno porovnávať so sofistickým správaním sa štátnej úradníčky a zásada rovnakého zaobchádzania neznamena „rovnaké tresty“ pre všetkých páchatel'ov. Práve naopak, káže rovnako zaobchádzať s princípmi, ktoré súd používa pri svojich úvahách a v konečnom dôsledku primerane trest individualizovať.

V súvislosti s peňažným trestom zákonodarca stanovuje v Trestnom poriadku v zásade dva limity - súd ho neuloží, ak by sa tým zmarila možnosť náhrady škody spôsobenej trestným činom (§ 56 ods. 5 Trestného zákona - myslí sa tým uprednostnenie nárokov poškodeného pred „trestajúcimi nárokmi štátu“, čo je svojím spôsobom doslova obsolentné, ak je poškodeným tiež štát - je pri tom jedno, ktorá „škatuľka“ jeho rozpočtu je dotknutá) a tiež ho neuloží, ak je zjavné, že ho odsúdený nebude schopný zaplatiť (§ 57 ods. 1 Trestného zákona).

V tomto prípade osoba, ktorá sa prezentuje (prezentované zo strany obžalovanej nie je dôvod spochybňovať) takým majetkovým zázemím ako D.A. je podľa názoru prvostupňového súdu osobou, ktorá bude schopná zaplatiť 10.000 Eur - a to bez ďalšieho a bez ohľadu na to, že zaplatenie peňažného trestu jej umožní aj benefit zo spáchania priznanej trestnej činnosti.

V súvislosti so škodou je potrebné ešte dodať, že na základe právneho názoru odvolacieho súdu v tomto prípade poškodená strana do konania nebola pripustená. Sám odvolací súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 15.11.2017 sp.zn. 6To 14/2016 na strane 19 svojho rozhodnutia uvádza, že „následok spôsobený daňovými trestnými činmi nie je škoda v zmysle § 124 - 126 Tr.zák., ale skrátenie dane a poistného, resp. zadržanie a neodvedenie splatnej dane a poistného alebo uplatnenie nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane, čo je možné súhrnne označiť ako daňový dlh“. O „daňovom dlhu“ ustanovenie § 56 ods. 5 Trestného zákona nehovorí nič, pričom je zrejmé i to, že D.A. bola na príslušný daňový úrad predvolaná ako konateľka právnickej osoby Q. s.r.o.. Pokiaľ by sa aj v budúcnosti daňový dlh vymáhal, je zrejmé i to, že kroky daňového úradu by smerovali voči právnickej osobe a fyzických osôb by sa týkali len v miere majetkovej účasti v takejto entite, za ktorú ručia (v prípade s.r.o. svojim vkladom). Preto podľa názoru vec vybavujúceho senátu v tomto prípade nič nebránilo uloženiu peňažného trestu.

Ak je odvolací súd iného názoru, takisto mu nič nebráni prezentovať ho a rozsudok prvostupňového súdu nahradiť v častiach, ktoré uzná za vhodné, rozsudkom svojim.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva na súde, proti ktorého rozsudku smeruje v lehote 15 dní od jeho oznámenia. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Prokurátor môže podať odvolanie pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku, obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo dotýka.